

Nema nijednog sveca, koji nije jače postio; a kod vjernika samo bolesno modernizirani i liberalno orijentirani polukršćani izbjegavaju i preziru post. Gdje je onda »sensus Ecclesiae« i »vox populi vox Dei«: ili kod svetaca i nepatvorenih kršćana, ili kod materijaliziranih hedonista i kod pogdjekojeg duhovnika, koga svakako nije inspirirao duh Božji, nego potakao instinkt gulae, da sebe opravda i svoju nesuzdržljivost; ili je po srijedi lakomisleni lov za promjenama.

Kada smo naveli izjave sv. Otaca, dobili smo ujedno odgovor zašto treba i zašto je korisno postiti. To je klasično formulirao sv. Toma, a sv. Crkva unijela u prefaciju korizme, kratko a lapidarno »vicia comprimis, mentem elevas, virtutem largiris et praemia«.

Još jedan momenat. Danas kada nas Crkva poziva da sudjelujemo u zdravom ekumenskom pokretu, zar bi mi privukli braću pravoslavce, koji toliko drže do tradicionalnog strogog posta, time da ukinemo dosadašnji post, a kao zamjenu da predložimo nešto novo neefektno i problematično?! Nipošto. Prije bi ih odbili. I s pravom bi nam to zamjerili. Puno bi bolje bilo, da nešto od staroga vratimo, na primjer da barem de consilio korizmene i kvatrene petke i ona četiri velika posta i od bijeloga smoka postimo.

Ipak u mjeri posta i nemrsa možda bi se moglo, dapače i trebalo, djelomično modificirati i ublažiti. Iz više razloga, osim poznatih, još i novih, kao današnji prebrzi i industrijalizirani život sa svojim senzacijama, komplikacijama, nekada šokovima, često drži ljude u nekom nezdravom nervno napetom transu. To troši energije i živce, pa bi umjereniji način posta, bolje reći povremena jača okrepa djelovala osvježujuće na zdravlje i efekt rada. Osim toga radost i umjerena svrsishodna ugodnost od jela bila bi kao kaplja ulja u stroju našega života.

Možda bi se moglo uzeti u obzir prijedlog: jedan dio posta narediti sub gravi, a drugi sub levi, a treći de consilio. Time se ne bi ukinio post ni principijelno ni praktično, a za ovo teško i prelazno vrijeme to bi možda bila jedna dobra privremena solucija.

Bilo kako bilo imajmo povjerenje, da će to sveti Otac i Koncil dobro riješiti.

Cvitan RADIŠIĆ

PISMO ŽUPNIKU O NEDELJSKIH PRIDIGAH

Dragi gospod župnik!

Ob nedeljah Vi med mašo govorite, jaz molčim. Za Vas je to ugodno, zame pa ne preveč prijetno. Večkrat bi se rad oglasil in dodal svoj: da, ne, nekoliko, veliko, sploh ne, in podobno. Rad bi Vam povedal vse, kar med mojim molkom vre v meni. Danes se hočem sprostiti in to povedati. Zamenjati hočeva vloge.

Najprej moram reči, da sem precej razočaran. Upam, da se ne boste preveč razburjali, kar Vam bom povedal. Večkrat sem Vas slišal govoriti otrokom, fantom, možem, na romanju. Govorili ste s prepričanjem, z neko oblastjo in izredno jasno. Na prižnici niste več tisti človek. Sami ne verjamete nedeljskim govorom. Vzbujate vtis, da govorite vsem in nobenemu. Brezosebno govorjenje pa ne

užge. Verniki verjamejo Vaši besedi, bolj kot mislite. Od Vas vedno nekaj pričakujejo. Ne mislite samo na tiste, ki ujamejo samo košček maše in pol pridige, ampak na vernike, ki hočejo biti dobri kristjani. Verjemite, da smo lačni božjega kruha, željni Vaših besed, ki jih spregovorite med mašo. Upam, da boste sprejeli nekaj nasvetov. Morda sem predrzen, toda svetujem Vam: očistite pridigo vsake navlake, vsega, kar ne spada k božji besedi. Moti me tedenski kalendar, priporočilo za miloščino, spored maš, nabirka za orgle, zvonove itd. Vsa oznanila in priporočila raje izobesite pri vhodu v cerkev, ker k evangeliju, po moje, ne spadajo! Otresite se literarne navlake. Naš čas zahteva preproste besede, hoče golo resnico. Ne bodite preveč učeni, saj vemo, da ste študirali teologijo. Vsi »izmi« nas ne prepričajo. Povejte nam, kar veste, kar mislite, in ne, kar ste se naučili na pamet.

Sedaj Vam izrazim svojo največjo željo: govorite nam o svetem pismu in o življenju! Sveto pismo in življenje sta dve koreniki človeške besede, ki hoče postati božja beseda. Najprej sveto pismo, ker je božja beseda. Verjemite mi, da Vas poslušamo z odprtimi ušesi, ko berete in razlagate evangelij. Takrat prihaja iz Vaših ust neka posebna moč in čutimo, da se Bog ni postaral.

Govorite nam o življenju! Mislim, da je tudi to v skladu s svetim pismom. Jezus je govoril ljudem v prilikah in tako razlagal njih življenje. Tudi apostol Pavel je večkrat posegel v življenske razmere Korinčanov in vernikov drugih cerkva. Ali mislite, da nam Bog v teh časih nema kaj povedati? Vem, da niste strokovnjak v političnih, ekonomskih, socialnih in diplomatskih vedah. To niti ne spada v Vaš delokrug, ker je to dolžnost laikov. Mislim pa, da bi bilo prav, če bi včasih razložili kakšno papeško okrožnico. Najbrž premalo vemo, kaj Cerkev uči in kako ona gleda na današnji svet. To nabrž ne bi bil izgubljen čas. Morda ne bi bilo slabo, če bi pri tem omenjali naše vsakdanje življenje: utrujenost moža, ki se vrača z dela, prezaposlenost žene, ki mora po službi še gospodinjiti, skrb za vzgojo otrok itd. Najbrž nas premalo poznate. Radi bi slišali iz Vaših ust, da se z izpolnjevanjem vsakdanjih dolžnosti, z vsakdanjim trpljenjem tudi laiki dokopljemo do neke stopnje svetosti.

Se nekaj bi rad dodal: govorite vsem! Vem, da je težko govoriti različnim poslušalcem: otrokom, starim materam, zaročencem, očetom velikih družin, uslužbencem, delavcem, kristjanom, ki so vestni, in tistim, ki so jim nedeljske dolžnosti neprijetno breme. Toda, vsi smo krščanski ljudje. Vsi smo Vaši. Mene navdajo izredna čustva, ko stopim v nedeljo v cerkev. Okrog sebe vidim različne obraze. Na njih berem zaskrbljenost, trpljenje, pa tudi brezbržnost, zaspčnost, topost. Toda vsi nekaj pričakujejo od Vas. S čim boste vzbudili zanimanje in pozornost? Samo s Kristusom! Kristus je še vedno živ za vse. Kristus iz evangelija in skozi stoletja, Kristus naših dni. Kadar koli govorite o njem, čutimo, da Kristus govori po Vaših ustih.

Na koncu še ena prošnja: bodite bolj prepričani! Dobro vem, da imate vero in da govorite v imenu Cerkve. Mi bi pa radi videli in otipali kot sv. Tomaž. Nekdo bi nas moral potegniti za seboj. Vaša prevelika obzirnost morda izraža preveč mlačnost in premajhno navdušenje. Vsaka Vaša pridiga naj se začneja z besedami sv. Janeza: »Oznanim Vam to, kar sem videl in sem s svojim rokami otipal«. Vaše besede naj bodo izraz žive vere.

Gospod župnik! Izrazil sem mnenje kristjana, ki je hkrati razočaran, toda tudi poln zaupanja. Morda porečete, če imaš vero, te bodo pridige že užgale. Čutim se drznega, da sem tako kritiziral. Veste kaj? Na tihem se bova pogodila: jaz bom molil za Vas, da bi pridigali kot si želim; Vi pa molite zame, da bi me Sv. Duh razsvetlil, da bi v Vaših pridigah srečaval Kristusa!

Vaš poslušalec

IZ ŽIVOTA — ZA ŽIVOT!

NEKOLIKO (NE)LITURGIJSKIH SLIČICA

Iznosim nekoliko doživljenih stvari. Stvari kojih ne bi smjelo biti, a svrha je ovih redaka da ih bude što manje ili najbolje — nikako!

— Ulazim nedjeljom u veliko župsku crkvu. Župu vode redovnici, kojih ima dosta. Na tri (bliza) oltara služe se tri sv. Mise. Pod jednom svećenik dijeli sv. Pričest, druga je upravo kod riječi Pretvorbe, a na trećoj svećenik započinje ulazne molitve. Tako se i nastavlja, svijet se po crkvi miješa, ministranti zvone i glasno odgovaraju. Glasne i poluglasne molitve se miješaju. Nije mi ugodno. Tek kod jedne sv. Mise se sv. Pričest dijeli kako treba.

Na izlazu susrećem prijatelja sa suprugom. Oboje su intelektualci. Gospođa se tuži: »Uz najbolju volju se čovjek ni ovdje u crkvi ne može sabrati!« I oboje postavljaju pitanje: »Zašto se ovako neliturgijski organizira služba Božja nedjeljom?«

— Poznata naša katedrala. Tiha je sv. Misa, nedjeljom i blagdanima prilično posjećena. Sv. Misa se služi na glavnom oltaru. Negdje oko poslanice se na pobočnom oltaru dijeli Sv. Pričest, međutim Sv. Priečesti nema ni na glavnom, a ni na pobočnom oltaru u času kada se svećenik pričešćuje.

Poslije sv. Mise moram moliti posebno Sv. Priečest...

— Na proputovanju sam. U nedjelju ujutro bih htio u primorskom mjestu sudjelovati kod Sv. Mise. Dolazim u jednu od župskih crkava i konstatiram da sam za pola sata uranio, treba čekati. Pitam u sakristiji gdje u ovaj sat (puni sat!) ima u obližnjim crkvama (ima ih dosta!) sv. Misa. Ne zna mi odgovoriti. Žurim u susjednu crkvu — udaljenu svega nekoliko stotina koračaja — i doista, za koji čas počinje sv. Misa.

Kako smo »nezainteresirani« za sve što se događa izvan »naše« crkve, a živimo u gradu kroz koji prolaze tisuće putnika, kojima bi trebalo biti pri ruci i omogućiti im točnim informacijama na koji način mogu udovoljiti svojoj dužnosti (najbolje bi bilo, da na svim crkvama postoje planovi gradova sa svim podacima o crkvama i službi Božjoj!).

— Radni je dan, ali blagdan. Žurim rano ujutro u našu katedralu. Deset svećenika istovremeno služi sv. Mise, a gradski mi župnik toga grada sa žalošću kaže, kako mora trinitirati, jer mu je nemoguće doći do svećenika, koji bi mu barem na blagdane olakšao rad u periferijskoj crkvi.